
		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет							
		Студијски програм: медицина							
		Интегрисане академске студије		IV година студија					
Пун назив предмета		СПЕЦИЈАЛНА ФАРМАКОЛОГИЈА И ТОКСИКОЛОГИЈА							
Катедра		Катедра за фармакологију, Медицински факултет Фоча							
Шифра предмета			Статус предмета		Семестар		ECTS		
ME-04-1-033-7			обавезан		VII		7		
Наставник/ -ци		Проф. др Драгана Соколовић, ванредни професор; проф. др Драгана Дракул, ванредни професор							
Сарадник/ -ци		Асист. Милица Радановић							
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀¹			
П	В	СП	П	В	СП	S₀			
3	4	0	3*15*1	4*15*1	0*15*1	1			
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 4*15 + 0*15 = 105			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1 + 4*15*1 + 0*15*1 = 105						
Укупно оптерећењепредмета (наставно + студентско): 105 + 105 = 210 сати семестрално									
Исходи учења		Савладавањем предмета Специјална фармакологија и токсикологија студент треба да након положеног испита посједује знање:							
		1. Основне информације о лијековима из поглавља фармакологије централног нервног система. Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за антипсихотике, антидепресиве, анксиолитике, седативе и хипнотике, опште и локалне анестетике, миорелаксансе, антиепилептике, антипаркинсонике, опиоидне и неопиоидне аналгетике.							
		2. Основне информације о лијековима из поглавља фармакологије кардиоваскуларног система. Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за лијекове у терапији срчане инсуфицијенције, антиаритмике, антихипертензиве, вазодилататоре, диуретике, лијекове у терапији хиперлиппротеинемиија и атеросклерозе, лијекове који дјелују на коагулацији крви, антианемијске лијекове;							
		3. Основне информације о лијековима из поглавља фармакологије респираторног система. Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за лијекове који дјелују на кашаљ и лијекове који се користе у терапији бронхијалне астме							
		5. Основне информације о лијековима из поглавља фармакологије гастроинтестиналног система. Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за лијекове за лијечење пептичког улкуса, лаксантне лијекове, антиеметике и дигестиве.							
		6. Основне информације о лијековима из поглавља фармакологије ендокриног система и витамина. Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за лијекове за лијечење поремаћаја штитасте жлијезде, дијабетес мелитуса, хормоне надбубрежне жлијезде, хормоне и инхибиторе полних хормона, хормоне хипоталамуса и хипофизе и хормоне који учествују у регулацији калцијума.							
		7. Основне информације о лијековима из поглавља антимикробних лијекова, цитостатика, имуносупресива и имуностимуланаса, Студент усваја механизам дјеловања, подјелу, представнике, индикације, нежељена дјелства, контраиндикације за бета лактамске антибиотике, аминогликозиде, хлорамфеникол, тетрациклини, спектрограмини, макролиди, клиндамицин, фусидинска киселина, антибиотике за локалну примјену, сулфонамиде и хинолоне, антигљивичне, антивирусне, антимаљаријске лијекове, амелициде, антипаразитарне лијекове, цитостатике, имуносупресиве и имуностимулансе.							
		8. Познавање основних принципа токсикологије и најчешћих акутних и хроничних тровања са којима се потенцијално среће лекар у основној здравственој заштити. Студент ће усвојити терапију најчешћих тровања, опште принципе лијечања тровања и примјену специфичних антитота.							
		Условљеност		За полагање испита је услов положена Општа фармакологија					
		Наставне методе		Предавања, вјежбе, семинари и колоквијуми					

¹Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Предавања:

1. Фармакологија централног нервног система: Неуролептици и Антидепресиви. Анксиолитици, Седативи и хипнотици.
2. Локални и општи анестетици. Миорелаксанти и њихов терапијски значај. Фармаколошки ефекти алкохола, акутно и хронично тровање
3. Антиепилептици и Антипаркинсонци.
4. Опиоидни и неопиоидни аналгетици (нестероидни антиинфламаторни лијекови, односно лијекови који утичу на метаболизам простагландина и инфламацију);
5. Фармакологија кардиоваскуларног система, лијекови у терапији инсуфицијенције срца Антиаритмици.
6. Лијекови за лијечење ангине пекторис и периферних васкуларних обољења, вазодилатори
7. Лијечење артеријске хипертензије: Диуретици, калцијумски антагонисти, бета блокатори. АЦЕ инхибитори, антагонисти ангиотензинских рецептора. (лијекови који дјелују на систем ренин-ангиотензин). Лијекови избора у лијечењу хипертензије. Фиксне комбинације лијекова у лијечењу хипертензије. Лијекови у терапији хиперлипотеинемии и атеросклерози. Фармакологија крви: Антикоагулантни и коагулантни лијекови Антиагрегацијски лијекови. Локални и системски хемостатици
8. Фармакологија витамина (А, Д, Е, Ц, Б1, Б2, Б6, никотинска киселина). Антианемијски лијекови. Вода и електролити: Средства за надокнађивање изгубљене течности. Лијекови за парентералну исхрану;
9. Фармакологија антимикробних лијекова: Механизам антимикробног дјеловања антибиотика: Пеницилини. Цефалоспорици Аминогликозидни антибиотици. Хемиотерапија туберкулозе тетрациклини макролиди линкомицин и антибиотици за локалну примјену Сулфонамиди Уроантисептици. Антигљивични лијекови;
10. Антивирусни лијекови. Амебоцидни лијекови. Антималаријски лијекови. Антипаразитарни лијекови. Антисептици и дезинфицијенси. Хемиотерапија малигних обољења. Имуносупресиви, клиничка примјена имуносупресива;
11. Фармакологија хормона: Тиреоидни хормони и антитиреоидни лијекови. Паратиреоидни хормони. Инсулин и орални антидијабетици;
12. Аденокортикални хормони. Естрогени и гестагени. Андрогени и анаболици. Хормони хипоталамуса и хипофизе;
13. Фармакологија гастроинтестиналног система: Лијекови у лијечењу пептичког улкуса. и хиперацидитета. Лијекови за лијечење мучнине и повраћања, дијареје и опстипације.
14. Фармакологија респираторног тракта: Кисеоник, експекторантни лијекови и антитусици. Лијечење бронхијалне астме;
15. Токсикологија: Општи принципи лијечења тровања. Тровање живом, оловом и арсеном. Тровање пестицидима и бојним отровима, угљен моноксидом, угљоводоникима и цијанводоником Каустични и корозивни отрови;

Семинари:

1. Фармакотерапија најчешћих неуродегенеративних болести
2. Терапија гихта и реуматоидног артритиса.
3. Терапија хроничног канцерског бола;
4. Хитамин и антихистаминици.
5. Серотонин и антисеротонински лијекови. Терапија мигрене
6. Лијекови у терапије ангине пекторис;
7. Терапија хиперлипотеинемии
8. Лијекови у терапији бронхијалне астме и статус астматикуса
9. Лијекови за лијечење инфламаторних болести цријева.
10. Лијечење гојазности
11. Лечење ХИВ инфекција;
12. Лијечење уринарних инфекција; најважнији антибиотици
13. Превенција и лијечење остеопорозе;
14. Терапија гихта
15. Терапија дијабетеса;

Вјежбе:

1. Рецептурса - понављање
2. Фармакокинетски и фармакодинамски параметри - понављање
3. Рецептурса – капсуле, чепићи, клизме;
4. Рецептурса – чајеви, интеракције биљних лијекова и конвенционалне терапије
5. Рецептурса – раствори;
6. Рецептурса – капи
7. Антипаркинсонци; Периферни миорелаксанти (експериментална вјежба)
8. Рецептурса - суспензије, емулзије, масти, пасте, креме и гелови;

	9. Дејство лијекова на ЦНС (експериментална вјежба); 10. Рецептурса – инјекције и инфузије; 11. Рецептурса – инхалације 12. Рецептурса – вакцине, серуми, трансдермални фластери; 13. Рационална примјена антибиотика 14. Терапија анафилактичког шока 15. Грешке на рецепту, понављање градива из рецептуре; Колоквијум			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Варагић В., Милошевић М	ФАРМАКОЛОГИЈА, XXIII издање, Београд: Елит-медика	2018		
Ранг и сар	ФАРМАКОЛОГИЈА, V издање, Београд: Дата Статус	2019		
Katzung BG	Katzung's Basic & Clinical Pharmacology , Lange, 16 th edition	2023		
Соколовић Д, Дракул Д, Радановић М	Фармакологија и токсикологија за здравствену његу, I издање; Завод за уџбенике и наставна средства Источно Сарајево	2023		
Кажих Т	Практикум из фармакологије, ЦИБИФ			
Анђелковић Д	Рецептура, Београд; Медицински факултет Београд			
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Проценат
	Предиспитне обавезе			
	Присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		20	20%
	тест/ колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год; 15.09.2020.год; 17.06.2024.год			

* користећи опцију инсерт мод унијети онолико редова колико је потребно